

не успѣло, ала много по-стара-та, по-вехта-та отъ двѣ-тѣ послѣдни ереси, именно *богумилска-та* ересь, много напръд-нала. Отъ павликяне-тѣ, послѣдователи на Константина Самосатски, се заразила и България. Главно-то срѣдище на павликяне-тѣ било въ Армения; павликяне-тѣ сж потомци на българе, които се преселили отъ Кавказъ въ Армения⁽²²⁾. Тия кавказки преселенци живѣле уединено; тѣ се не сжбирале, не смѣсвале се съ туземци-тѣ, та могле да си запазятъ нрави-тѣ, обичаи-тѣ, езикъ-тѣ и образъ-тѣ (типъ-тѣ, лице-то); тѣ биле яко войнственни хора. Когато се похристиениле арменци-тѣ, похристиениле се и преселенци-тѣ. Нъ когато се появила павликянска-та ересь, кавказски-тѣ преселенци станжле *павликяне*. Основатель на павликянска-та ересь билъ нѣкой-си сириецъ Константинъ (отъ града Самосатъ), който въ втора-та половина на 7-я вѣкъ преобразувалъ пренесено-то отъ Персія въ Армения манихейство.

Ето какво било вѣроучение-то на павликяне-тѣ: Има два богове: *Димиургъ* и *Небесний Отецъ* (Добрий Богъ). Димиургъ сжтворилъ свѣта и човѣшко-то тѣло, далъ вехтия завѣтъ, билъ богъ на евреи-тѣ и езичници-тѣ, а сега е богъ и на православни-тѣ христиене, които се отклониле отъ истинско-то апостолско учение. Добрий Богъ сжтворилъ човѣшка-та душа. Сжгрѣшавание-то на първи-тѣ човѣци станало поради непокорство-то на Димиурга; тѣ желяеле да се избавятъ отъ Димиургова-та власть и да получатъ откровение отъ Бога. Павликяне-тѣ признавале света Тройца, само че за вжплотявание-то на Исуса-Христа учили неправилно. Тѣ казвале, че Синъ Божий преминалъ прѣзъ дѣва Мария, като прѣзъ трѣба, безъ да приеме нѣщо отъ нея; той донесжлъ тѣло то си отъ небо-то. Слѣдъ като родила Исуса Христа, дѣва Мария добила и други дѣца. Свети Духъ невидимо се сжобщава съ всѣкой истинно вѣрующъ (павликянинъ) и особенно съ учители-тѣ (павликянски). Павликяне-тѣ имали духовни начальници, които тѣ наричале *апостолски ученици, пастири* и *учи-*

⁽²²⁾ Арменский историописецъ Мойсей Хоренски, който живѣлъ въ 5-я вѣкъ, казва, че „низъ кавказски-тѣ гори, въ отечество-то на българе-тѣ, станжле голѣми смущения, та много отъ жители-тѣ се преселили въ арменска-та джржава; предводитель-тѣ на тия преселенци билъ *Вегитуръ, бжлгиринъ отъ Вунтъ*; тѣ се заселиле въ страна-та Горна-Пассена; поради това, тая страна се нарѣкла *Валантъ*, на името на преселенци-тѣ“. Тая страна се простирала до сегашния градъ Карсъ.